



Uitgave 2 2022



Vereniging voor natuur- en milieueducatie

De Kroetwusj

Colofon

DE KROETWUSJ

Wordt uitgegeven door het IVN Elsloo en is bestemd voor leden en donateurs. Dit verenigingsblad verschijnt 4 x per jaar en wordt samengesteld door Nel de Geus en Margriet Roberts.

Uw inbreng kan worden gezonden naar Stationsstraat 188, 6181 AM Elsloo; nelladegeus@gmail.com en margriet.roberts49@gmail.com

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter: Remi Diris
Secretaris: Frans Stassen
Penningmeester: Martin Meulenberg
Piv. voorzitter: Chris Wolthuis
Piv. secretaris: Harrie Lemmens
Secretariaat: Postbus 575, 6180 AB Elsloo
Tel. 046 – 437 2744
Website: www.ivn/afdeling/ivn-elsloo
Beheer website: Henk Jacobs
Facebook: Angélique Diris

Werkgroepen:

Botanische tuin: Wiel Lemmerling
Vogels: Bert Heijnen
Excursies: Hub de Rooy
Dia-avonden: Chris Wolthuis / Martin Meulenberg
Dassen: Remi Diris
Jeugd: Remi Diris
Bever: Jan Franssen

Uitgifte

De volgende Kroetwusj wordt uitgegeven in september 2022

Kopij inleveren voor 1 september 2022

Redactie en vormgeving: N. de Geus; M. Roberts

Verantwoording:

De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van ingezonden artikelen en brieven. De redactie heeft het recht om ingezonden stukken niet te plaatsen. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden teksten aan te passen met als doel de leesbaarheid te vergroten. Een volledige verantwoording is te verkrijgen bij de redactie.

Foto's van de schrijvers indien niet anders vermeld

Foto cover: Pierre Reubsaet: Appelbloesem

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Van de redactie	4
Van de bestuurstafel	5
Jubilarissen	8
Jaarverslag secretaris	12
Diploma-uitreiking natuurgidsen	15
Waarnemingen	20
Hoogstamwandeling	27
Dagtocht	31
Daslookwandeling	36
Kidsmiddag	40
Kidsactiviteit 26 juni	43
Fins Lapland	44
Memorandum Harie Bocken	47
Recepten	49
Inventarisatie dassen	51
Jaarprogramma vogelwerkgroep	54
Jaarprogramma excursiewerkgroep	55
Voor het geval dat.....	58

Van de redactie

Op verzoek van het bestuur is de deadline voor de volgende kroetwusjen verzet en wel naar de 1^{ste} van de maand. Het gaat dan om 1 september, 1 december 2022 en 1 maart en 1 juni 2023. Let op!!

Dus niet meer de 15^e van de maand ervoor.

Streefdatum bezorging is de 2^e week van de maand juni, september, december, maart.

De redactie wil er nogmaals op attenderen dat de inzendingen gestuurd moeten worden naar beide redactieleden. Foto's apart a.u.b. U kunt in het artikel aangeven waar de foto moet komen. Dus naar Nel de Geus en Margriet Roberts. Zie colofon op bl. 2.

Na een dipje qua inzendingen vorige editie mag de redactie zich nu weer verheugen op een uitgave die gezien mag worden. Veel variatie: van jubilarissen, diploma's, wandelingen, waarnemingen, vakantie in Finland tot kidsactiviteit. Maar tussen deze aangename dingen kwam ook een triest bericht. "Onze" Harrie Bocken is helaas, na een kort ziekbed overleden. Kortom; genoeg om over te schrijven en dat hebben jullie massaal gedaan. Waarvoor natuurlijk onze oprechte dank.

De redactie



Van de bestuurstafel

Remi Diris (voorzitter)

Ik las voor het schrijven van dit artikel eventjes het artikel van de vorige Kroetwusj door. Ach inderdaad, daar was iets met 'Corona'. We lopen ondertussen al de nodige weken zonder mondkapjes en bewaren allang geen afstand meer. Helaas heb ik gemerkt dat sommigen ook weer de '3 kussen' hebben opgepakt, grrr, dacht ik daar net vanaf te zijn... Hoe dan ook, het heeft eventjes geduurd (niet minder dan 2 volle jaren), maar werkelijk alle remmen zijn los. Alle werkgroepen en activiteiten vinden al sinds enkele maanden in volle hevigheid plaats. Hierbij een korte opsomming.

De beverwerkgroep heeft er reeds enkele excursies opzitten. Ik zie in mijn kalender dat er zondag 29 mei voor de werkgroep leden weer een wandeling staat gepland. Ik ben benieuwd. De beverdatabase is ook al ver op orde, met grote dank aan onze eigen programmeur Paul Martens. Er wordt al volop geregistreerd.

Dan de dassenwerkgroep. Tsja, de das. Die komt meer en meer voor en steeds vaker hebben mensen hier vragen over. We ontvangen dan ook regelmatig e-mailtjes in onze IVN Elsloo mailbox met vragen over de das, waar we zo goed mogelijk een antwoord op trachten te geven. Een 'bijkomst' van het grote aantal dassen is overigens ook dat er helaas vele dassen worden aangereden op de wegen. Bijzonder spijtig, maar ik vrees dat hier, gezien de reeds genomen beschermingsmaatregelen, verder weinig aan te doen is.

De vogelwerkgroep is ook weer goed bezig. Inventarisaties langs de Maas en op het droge, bouwen van

vogelnestkastjes, bekijken van uilenkasten, enzovoorts. Ik heb laatst van een collega (die ze weer van een aan-
nemer had gekregen) 4 professionele vleermuiskasten
gekregen. Een ervan heb ik zelf gehouden (heb ik een
erg leuk plaatsje voor), de overige 3 zijn geschonken
aan de vogelwerkgroep. De kasten zijn erg groot en
zwaar en ik ben benieuwd of ze überhaupt (op tamelijk
grote hoogte) geplaatst zijn kunnen worden. En anders
heeft de vogelwerkgroep hiermee erg stevig materiaal
gekregen om nieuwe vogelkastjes te bouwen!

Ik zou zeggen; maak eens een bezoekje aan onze bo-
tanische tuin. Ze ligt er werkelijk fantastisch bij. De tuin-
werkgroep heeft er met een aardig grote groep van vrij-
willigers na enkele 'mindere' jaren (vernieuwing tuin)
weer een sprookjesachtige, mooie tuin van weten te
maken. Net als vele andere vrijwilligers, mag ook ik en-
kele zondagmiddagen de bezoekers ontvangen en een
beetje wegwijzen maken in onze tuin. Hier enkele uurtjes
lekker te zitten in het zonnetje en te keuvelen met blije
bezoekers is bepaald geen straf.

De excursiewerkgroep is volop actief. Ik heb al met di-
verse enthousiaste mensen gesproken die aan ontzet-
tend leuke wandelingen hebben meegedaan als de
daslookwandeling en de hoogstamwandeling. En niet te
vergeten de kidsactiviteiten. Op de zondagmiddag tij-
dens de opening van de botanische tuin op 1 mei kwa-
men hier vele kinderen op af om prachtige vogelhuisjes
te bouwen.

En als laatste onze jeugdwerkgroep. Op 25 mei hebben
we de jaarlijkse voorjaarswandeling van Frans Pepels.
Ik sta die ochtend bij het theehuisje op mijn post! En op

11 juli vindt er een 'bijendag' plaats voor groep 5 (63 kinderen) in de botanische tuin. De school heeft samen met ons een programma gemaakt voor elk leerjaar voor het komende schooljaar (naast de bestaande voor- en najaarswandelingen). Denk bijvoorbeeld aan een kabouterwandeling voor de allerkleinsten (groep 1 en 2) en aan een beverwandeling voor groep 6. Dit gaan we de komende maanden met de betreffende vrijwilligers nog helemaal uitwerken.

Even een zijsprong. Wist u dat 'lidmaatschap' van een werkgroep helemaal niet exclusief hoeft te zijn? Er zijn vele leden die aan diverse werkgroepen deelnemen. Ikzelf heb al sinds 2008 een perkje (op dit moment nr. 18) in de botanische tuin en neem deel aan de bever-, dasen- en jeugdwerkgroep. Schroom niet en loop gewoon eens aan bij een andere werkgroep? U zult met open armen worden ontvangen!

En dan nog eens een herinnering: WE GAAN FEESTEN!!! op 11 juni in het Maaslandcentrum. Staat beslist al rood-omlijnd in uw agenda, maar ik wijs er nog maar eens op. Het feest is in veilige en deskundige handen bij Harry Lemmens en het belooft een memorabele avond te worden.

Tot de volgende keer/Kroetwusj.

Remi Diris



Illustratie Margriet Roberts



Jubilarissen jaar 2022

Remi Diris

Dit jaar hebben we geen leden die 25 jaar geleden lid werden van het IVN. Maar onderzoek leerde wel dat we enkele leden hebben die 40 jaar of zelfs langer lid zijn en hiervoor nog nooit in het zonnetje werden gezet. Dat hebben we bij deze gelegenheid eens stevig recht willen en kunnen zetten.

Tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV) in het Maaslandcentrum, gehouden op 11 april, werden 3 leden ten overstaan van een zaal gevuld met enthousiaste deelnemers, met een groot applaus in het zonnetje gezet. Natuurlijk konden de eerbetonen als het officiële IVN certificaat en het 40-jaar-jubileum-speldje niet ontbreken.





Van links naar rechts: Guus Hamers, Niek Meijer, Annie Dassen-Lochs

Ik heb het genoeg gehad om deze volhouders thuis te mogen bezoeken en hen te kunnen vragen naar de reden waarom ze ooit lid zijn geworden en wat ze zoal bij het IVN hebben meegemaakt. Hieronder een korte samenvatting.

Guus Hamers

Op 1-1-1982 is Guus lid geworden van IVN Elsloo. In het begin nam hij deel aan de wandelingen en is zelfs korte tijd lid geweest van het bestuur. Hij heeft de kennis van de vogels gekregen via zijn vader en dit heeft hem er uiteindelijk toe gebracht om in 1985 de vogelwerkgroep op te richten, waarvan hij tot ver in deze eeuw de kartrekker is gebleven. Een ander zeer belangrijk 'wapenfeit' van Guus is dat hij samen met Mart Lemmens de 1^e redactie heeft gevormd van de Kroetwusj, die ook rond 1985 is opgezet.



Niek Meijer

In 1979 is Niek, afkomstig uit Simpelveld, lid geworden van IVN Elsloo. Hij heeft toentertijd de natuurgidsencursus IVN gevolgd bij IVN



Elsloo, vandaar dat hij lid werd van IVN Elsloo i.p.v. Stein, alhoewel hij wel in Stein woont. Naast 'reguliere' zaken

als toezichthouder van de tuin, heeft Niek de Jeugdwerkgroep opgericht, begin jaren 80, welke heeft mogen bestaan tot begin jaren 90. Voor deze werkgroep werden o.a. de microscopen aangeschaft, die vandaag de dag nog worden gebruikt. Verder is Niek de stichter van de dialezingen, vanaf begin jaren 90, welke hij de eerste jaren zelf presenteerde.

Annie Dassen-Lochs

Er moet altijd iemand baas boven baas zijn en dat is ditmaal duidelijk: Annie. Want Annie werd maar liefst al in 1970 lid van IVN Stein. In 1985 wilde ze heel graag de 'groencursus' volgen bij IVN Elsloo, maar dan moest je wel lid zijn van deze afdeling. Vandaar dat ze in dat jaar



de overstap heeft gemaakt van de ene naar de andere afdeling, waarbij ze direct een enthousiast lid werd van de Jeugdwerkgroep. Samen met Niek, Jan Brorens, Antoinette Duy-

sens, enz. Rond 1994 is ze helaas moeten stoppen met haar activiteiten, wegens ziekte van haar man. Maar ze is IVN Elsloo altijd nauwlettend blijven volgen!

Foto's: Henk Jacobs

Jaarverslag secretaris 2021,

Algemene ledenvergadering 11-04-2022

2021 was voor IVN weer een bijzonder jaar door de coronapandemie. Een jaar met naar verhouding tot andere jaren weinig activiteiten.

Externe aangelegenheden

Driemaal hebben we een opruimactie langs de Maas georganiseerd. Een in het voorjaar en twee na de overstroming in de zomer. De laatste twee acties waren in samenwerking met Maas Cleanup.

Op 9 en 10 oktober werd door SLL “Erfgoeddagen” georganiseerd. IVN Elsloo heeft hieraan deelgenomen met vrijwel alle werkgroepen. Het waren geslaagde dagen waarop IVN Elsloo zich prima heeft gepresenteerd.

Tegen de aanleg van een zonneweide tussen de Siekendaalstraat en Hoogkuil, net over de grens met Beek, werd protest aangetekend bij de gemeente Beek. Of de aanleg doorgaat is nog altijd niet duidelijk.

Werkgroepen

Door de coronamaatregelen waren er nauwelijks activiteiten. Zo kon een tweede poging om de botanische tuin feestelijk te heropenen ook dit jaar niet doorgaan en werd definitief afgelast.

De belangrijkste zaken komen hieronder aan de orde, waarbij ik me bewust ben, dat ik slechts een keuze maak uit de activiteiten.

Jeugdwerkgroep

In het kader van het Bomenfestival werd een succesvolle ochtend voor de 68 kinderen van groep 6 van Kindante Aelse georganiseerd. Dit was de eerste activiteit van de jeugdwerkgroep.

Botanische tuin

De tuin ging in juli pas open voor publiek. Er is een begin gemaakt met het vastleggen van de planten en perken in een database.

Dassenwerkgroep

Het dassenweitje aan de Scharberg kreeg in november een stevige opknapbeurt met 2 nieuwe bomen (pruimen en mispel) geschonken door gemeente Stein. En de werkgroep-leden hielden nauwkeurig de dassenburchten in de gaten voor onregelmatigheden.

Dia-avonden

Er zijn in 2021 slechts twee dia-avonden geweest, totaal 216 bezoekers.

De geplande buswandeling ging niet door

Vogelwerkgroep

De vogelwerkgroep heeft diverse tellingen verricht. Ook werden er weer nieuwe nestkastjes getimmerd.

Beverwerkgroep

Een nieuwe werkgroep is de beverwerkgroep, onder leiding van Jan Franssen.

Op 29 september is de eerste bijeenkomst geweest waarmee deze werkgroep officieel van start is gegaan.

Communicatie werkgroep

De communicatiewerkgroep heeft een poster en flyer gemaakt. De flyer wordt op diverse openbare punten gelegd zoals bibliotheek en Albert Heijn. Op Facebook hebben we ongeveer 400 volgers.

Kroetwusj

De Kroetwusj is vier keer verschenen en was van hoog niveau. Kopij blijft uiteraard altijd welkom.

Excursiewerkgroep/gidsen

De excursiewerkgroep kon in verband met corona geen wandelingen organiseren. Twee cursisten hebben met succes de opleiding tot Natuurgids afgerond.

Bestuur

Ondanks corona heeft het Algemeen Bestuur in 2020 toch nog 5 keer vergaderd. Een keer online en drie keer in de botanische tuin.

Namens het bestuur van IVN Elsloo wil ik u allen bedanken voor uw inzet in 2021. We kunnen nog steeds trots zijn op onze bloeiende vereniging.

Wg.

Frans Stassen

Secretaris IVN afdeling Elsloo

Diploma-uitreiking natuurgidsen Westelijke Mijnstreek op 23 april 2022

Nel de Geus

Op zaterdag 23 april was het dan eindelijk zover: de gediplomeerden van de natuurgidsencursus 2019 – 2021 kregen hun welverdiende diploma uitgereikt. Vanwege coronamaatregelen was deze bijeenkomst eerder niet mogelijk.

De voorzitter van IVN Spaubeek, Leon Heemels, was coördinator van deze natuurgidsenopleiding en hij heette de aanwezigen in het Maaslandcentrum in Elsloo van harte welkom. 5 afdelingen reikten deze ochtend de diploma's uit: afdeling Stein - Heerlen; afdeling Elsloo; afdeling Munstergeleen; afdeling Spau-beek en afdeling Born – Land van Swentibold. Vanuit IVN Elsloo was natuurlijk ook een delegatie aanwezig om de geslaagden, Gertie en Wendy, te feliciteren.

De voorzitter refereerde aan de moeilijke omstandigheden tijdens deze cursusperiode. Groepsbijeenkomsten waren het grootste deel van deze periode niet toegestaan en ook samenkomen als opleidingsgroep was meestal niet mogelijk.

Dit betekende dat veel lessen via Zoom gevolgd moesten worden. Via internet dus en dat was voor iedereen erg wennen.





Delegatie IVN-Elsloo



Overzicht gediplomeerden en mentoren van de afdelingen

In de zomer van 2021 was het een aantal maanden gelukkig wel mogelijk om wandelingen te organiseren of met kinderen van de basisschool iets te ondernemen. De geslaagden van afdeling Elsloo, Gertie van Hees-Cordewener en Wendy Dassen-Smetsers, werden natuurlijk in het zonnetje gezet door Remi Diris, hun mentor.

De stage-opdracht van Gertie was: het bedenken van nieuwe types wandelingen voor de excursiewerkgroep. Dit resulteerde in o.a. de vuurvliegjeswandeling, de vroege ochtendwandeling en de stiltewandeling. Haar onderzoeksgebied was bij het veer bij Berg aan de Maas.

Gertie

In een tijd van snel, sneller, snelst, iets vaker stilstaan om de kleine parels te bewonderen.

De miniatuurlandschappen als voorbeeld nemen om je te laten inspireren als tuinarchitect.



De stageopdracht van Wendy was het opzetten van een jeugdwerkgroep. Wendy heeft in samenwerking met de basisschool van Elsloo o.a. de bomenactiviteit opgezet en begeleid. Haar onderzoeksgebied was de Koeweide in Meers.



De mentoren van de verschillende groepen hebben de “verse” natuurgidsen in het zonnetje gezet en het diploma uitgereikt, samen met een speldje en een button met naam. Ook een groene pet zat in het pakket: zo is de natuurgids goed zichtbaar voor de wandelgroep. Of iedereen deze pet zal opzetten, dat is natuurlijk de vraag...

Na deze “huldiging” kregen we een mooi verhaal te horen over een tovenaarsleerling, dit om de natuurgidsen een hart onder de riem te steken. Na deze cursus mogen ze zich echt natuurgids noemen!



Trotse Gertie en Wendy

Koffie en vlaai mocht natuurlijk niet ontbreken. Hierna was een korte demonstratie van de onderzoeken die gehouden zijn in het kader van de opleiding. Er is een groepsfoto gemaakt en daarna was er nog een lunch voor de genodigden.

Foto's bij dit artikel gemaakt door Pierre Reubsaet



Foto: Gertie



Foto: Wendy

Waarnemingen

Ransuilen (*Asio otus*)

Nel de Geus

Wat zit daar in de bomen? Dat lijken wel uilen... en ja- wel, dat zijn het ook. Deze uilen durven best in of bij de tuinen in de buurt van Rosmalen te rusten in grote coniferen en het maakt ze weinig uit, of er mensen onder de bomen staan, deze ook rondlopen in de tuin en praten. Zo mooi om te zien!

De ransuil is iets kleiner (36 cm) en slanker dan de bosuil. De uilen hebben lange, vaak steil omhoog gerichte oorpluimen en oranjegele ogen. De bovendelen van het verenpak zijn roestgeel met grijsbruine spikkels.



Kruisstraat bij Rosmalen

Foto: Esther Dubbeld



Ransuil

foto: Esther Dubbeld

Lieveheersbeestjes (*Coccinellidae*)

Nel de Geus

In de toren van kasteel Elsloo worden we nog wel eens verrast door een lieveheersbeestje. Er zitten er veel meer zoals te zien op deze foto. Verschillende soorten zelfs...



Bruine kikker (*Rana temporaria*)

Angélique Diris



Op de eerte voorjaarsdag verraste deze bruine kikker de familie Diris in hun tuin. Hopelijk heeft hij ook voor nakomelingen gezorgd.

Sluipwesp (*Ichneumon stramentor*)

Gertie Cordewener



De *Ichneumon stramentor* is familie van de gewone sluipwesp en behoort tot de orde van de vliesvleugeligen. Het bovenste gedeelte van het achterlijf van deze

sluipwesp is geel. De rest is zwart en de poten zijn gelig zwart. Het vrouwtje heeft gele banden in de achterpoten en witgele banden in de antennes. Alleen de vrouwtjes overwinteren onder de schors van een boom en soms zelfs binnenshuis. Ze zijn dan reeds bevrucht zodat ze bij de eerste zonnestralen in het voorjaar meteen hun eitjes via hun legboor kunnen afzetten in de larven van bladwespen en rupsen van nachtvlinders.

Wespennest

Remi Diris

Eind april groef ik een gat in de grond t.b.v. een paal om een vleermuizenkast aan op te hangen. Toen ik de graszode optilde en aan de kant legde, kwam er een gat in de grond tevoorschijn: een muizenholletje met allerlei gras en mos op de bodem. Wie schetste mijn verbazing toen ik zag dat er hier nog een ander dier in ditzelfde holletje heeft gewoond, gezien het wespennest dat daar aan het 'plafond' was gehangen.



Vraag mij niet welke soort wesp dit nest heeft gemaakt.



Zwavelzwam (*Laetiporos sulphureus*)

Remi Diris

Locatie: Holenweg Catsop

Op: een restant-stam van kersenboom

Op 4 mei jl zag ik deze joekel van een zwavelzwam op de Holenweg. Zoals u ziet: knal-geel, het spat bijna van de foto af, prachtig! De zwavelzwam heeft al wel eens eerder in de Kroetwusj gepronkt, maar ik wilde u deze foto niet onthouden.



De zwavelzwam wordt ook wel de kippenpaddestoel genoemd, omdat het vruchtvlies verrassend veel lijkt op kippenvlees. Nu worden er op internet nogal wat voorbehoudens gemaakt, over dat je wel heel zeker moet zijn dat dit de juiste zwam is. En aangezien ik geen expert ben en eigenlijk nog wel wat langer lid wil blijven van IVN Elsloo, hebben we toch maar besloten het niet uit te proberen in de keuken. En daarnaast: het is toch ook leuk als andere wandelaars zich kunnen verbazen en verheugen over zo'n ongeschonden juweel in en van de natuur?

Tijgerlangpootmug (*Nephrotoma appendiculata*)
Nel de Geus

Soms zijn heel kleine beestjes de moeite van het nader bestuderen meer dan waar. Wat vindt U van deze mug? Hij is maar klein maar wat is hij prachtig getekend! Eerst dacht ik: een tijgermug, gevaarlijk maar dit is een tijgerlangpootmug en zoals we weten, steken langpootmuggen niet. Als ik me hier vergis laat het me dan weten, dan pas ik beter op als ik zo'n "vadertje langbeen" zie...

Let vooral eens op de tekening op zijn/haar lijfje, prachtig!



Wilgenhoutrups (*Cossus cossus*)

Henk Jacobs



Tijdens een van mijn fietstochten zag ik plots een grote rups over de fietspad kruipen. Ik fietste eerst door, maar toen bedacht ik me. Als IVN'er behoor je een levend wezen toch te beschermen en de rups een hand te helpen met het snel oversteken van de weg. Dus terug, fiets in de berm, en de mooie rups oppakken en overzetten. Maar bij de eerste aanraking krulde het beest om, ik zag een paar gevaarlijke kaken en liet los. Met een takje heb ik het dier overgezet. Toch met een goed gevoel verder. Thuis gekomen meteen de rups gedetermineerd. Het was de wilgenhoutrups. Het is een zeer agressief en erg schadelijk beestje dat in alle bomen gaten vreet voor voedsel en om in te overwinteren. Daardoor worden bomen beschadigd en zijn ze bevattelijker voor infectieziektes; een plaag voor de fruitteilers. De rups kan wel drie jaar oud worden. Volgens Google een beestje dat vooral bestreden moet worden. En die heb ik dan gered ... In ieder geval weer wat wijzer. Of ik volgende keer weer zo galant ben?



Hoogstamwandel- ling

*Ellen Cre-
mers*

Zondag
24 april
2022
heeft IVN
Elsloo de traditio-

nele hoogstamroute georganiseerd. We hadden prachtig weer en een heerlijk zonnetje.

Een 20-tal wandelaars heeft genoten van de natuur in het Kasteelpark van Elsloo en de nabije omgeving, zoals Terhagen en Catsop.

Onder leiding van IVN-gids Wouter werden de wandelaars allereerst meegenomen in het prachtige kasteelpark.



Het kasteelpark wordt begrensd door de Hemelbeek en doorsneden door de Slakbeek. Buiten deze 2 beken zijn er nog vele bronnetjes in het park te bewonderen.

Deze bronnen zorgen door het vocht en de bodemerosie voor een grote diversiteit aan bomen en planten. In dit bos zien we o.a. daslook, speenkruid, bosanemonen enz.

Ook de das heeft hier zijn territorium. Op diverse plekken zie je dassenburchten. Een in gebruik genomen burcht herken je aan de voetstempels van de das: afdruk voetkussen – tenen - nagels.

Dankzij een stelsel van wandelpaden is het goed toeven in het kasteelpark. Het kasteelpark gaat naar het



zuiden toe over in het Bunderbos. Wie in het voorjaar in het Bunderbos loopt, wordt begroet door heuvels vol met daslook. Deze beschermd

plantensoort, met het mooie grote puntige groene blad en de witte bloemen, geurt sterk naar uien. Kneus je het blad dan ruik je een sterke knoflookgeur. Het kruid is in Nederland en België vrij zeldzaam, maar gedijt in het Bunderbos fantastisch door de sterke bodemerosie in het gebied.

Na een tijdje hebben we het kasteelpark verlaten om via mooie privé-hoogstamweiden aan te komen in Terhagen.

Daar hebben we uitleg gekregen over de oude spoorbrug. Deze is op dezelfde wijze gebouwd als de Eiffeltoren, namelijk met klinknagels. Heel bijzonder om te zien. Er is een tijd geleden sprake van geweest dat deze brug moest verdwijnen, maar tot nu toe is dit plan nog niet ten uitvoer gekomen. En hopelijk blijft dit zo, want hij is prachtig in de omgeving.

Vervolgens hebben we onze route vervolgd via holle wegen en paden op weg naar een lokale fruitteler. Deze fruitteler weet op een hele efficiënte manier laagstam-appels te kweken, zodat de prijs van een kistje appels nog concurrerend is en de teler zijn bestaansrecht heeft weten te behouden. Allen ontvingen een heerlijke appel en we konden onze weg vervolgen.



Aangekomen in Catsop hebben we nog even stilgestaan bij "t Bluuske". Oftewel belhuuske. Een klein kapelletje midden in het dorp op een wegsplitsing. Het kapelletje had vroeger de functie van

waarschuwingsgebouwtje. Vandaar de naam belhuuske en dat is door de jaren heen verbasterd naar “t Bluuske”. De klok van dit kapelletje slaat nog elke dag om 12 uur en om 18 uur. Traditie van oudsher.



Onderweg is veel uitleg gegeven over de diverse fruitbomen, peer, kers, pruim, appel en de manier van snoeien om zoveel mogelijk fruit te krijgen. Helaas was de bloesem nagenoeg weg, maar de informatie van Wouter en de aanvullingen vanuit de aanwezige wandelaars maakten dit meer dan goed.

Het was een heel mooie hoogstamwandeling van pakweg 6 km. We hebben gewandeld van 14 uur tot pakweg 16.30 uur. Tot slot hebben we de middag afgesloten met een kopje koffie bij het Slimme Schaaap te Elsloo.

Foto's: Pierre Reubsaet

Dagtocht o.l.v. Olaf Op den Kamp

Armand Slangen

Zaterdag 30 april was het zover. De lang verwachte wandeltocht onder leiding van Olaf op den Kamp naar het grenspark Maas-Schwalm-Nette kon eindelijk door-gang vinden.

Traditioneel is het op deze dag goed wandelweer en dat was voor de 2022 editie ook weer het geval. Na het tellen van het aantal aanwezigen in de bus en wat discussie vertrokken we even na half 9 richting Venlo. De chauffeur had een goed tempo maar nam helaas een verkeerde afslag. Na wat draaien en keren zijn we gestart met de eerste wandeling in het Nettetal. Al na enkele meters werd ons door Olaf gewezen op de resten van het Grand Canal du Nord.



Tevens waren in deze omgeving bijzonderheden te zien zoals de mooie wilde hyacint “blue bell”, zeld

zame knotbeuken en gagel. Gagel werd vroeger, en tegenwoordig soms ook nog door kleine brouwers, gebruikt voor het brouwen van bier.



Blue bell

Foto: Pierre Reubsaet

De tocht vervolgens kwamen we nog look zonder look tegen, een plant die in de middeleeuwen werd gebruikt als specerij. Vanwege de natte gronden en veengebieden hebben we diverse soorten berkenbomen gezien. De klim naar de uitkijktoren was pittig en niet iedereen heeft de toren tot de top beklommen. Het uitzicht over de omgeving was echter zeer de moeite waard. De Krickenbecker Seen zijn een schitterend natuurgebied met vele vogels ontstaan door het afgraven van turf in het verleden. Aan het water bij het Infozentrum was er tijd voor een sanitaire stop of koffie met een meenomen versnapering.



De tweede wandeling startte bij de Leuther Muhle vanwaar we een mooi wandelpad langs de Nette hebben gevolgd. Mooie natuur. We hebben veel vogels gezien en de verreijkers kwamen massaal tevoorschijn. Diverse broedende vogels op drijvende nesten waargenomen waaronder futen en een zwaan. Vanuit een observatie hut kon de omgeving afgetuurd worden. Verderop langs het water heeft Olaf ons de zeldzame slangenwortel getoond, een familie lid van de aronskelk.



Na een klein half uur met de bus kwamen we op de lunchplaats nabij Grefrath. Op bankjes en boomstammen hebben we onze meegebrachte proviand burgemeester gemaakt waarna we een mooi broekbos hebben betreden richting de rivier de Niers. Olaf gaf uitleg over de functie van de motte Berendonk, omgeven door zwarte elzen. De uiterst zeldzame witte waterviolier is door Olaf uit het water gehaald om goed te kunnen bekijken en daarna weer netjes in de natte bodem terug geplant.



Foto: Pierre Reubsæet

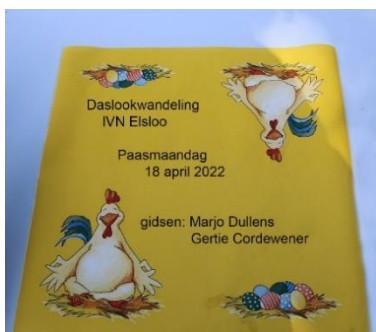
Aangezien we achterlagen op het tijdschema was de stop bij de Benediktinerinnen abdij van Mariendonk van korte duur. De wandeling voerde verder langs de Niers richting Wachtendonk. Een bijzonder mooie plaats met zeer mooie en oude huizen. We hebben genoten van de Kaffee und Kuchen waarna we met de bus na half 7 veilig in Elsloo werden afgezet.



Gezellig nakeuvelen

Foto: Pierre Reubsaet

Het was een heel mooie dag waarbij we veel interessante natuur en geschiedkundige onderwerpen hebben gezien. Complimenten voor Olaf en de organisatie. We verheugen ons al op de editie 2023!



Daslookwandeling

Tweede paasdag, sommigen kiezen dan traditioneel voor de woonboulevard, maar de echte natuurliefhebbers gaan voor een activiteit in de buitenlucht. Ze hebben dan onze “Daslookwandeling”

opgepikt op onze Facebook pagina, de Wegwijzer, de website of via kennissen.



We gaan op stap met onze natuurgidsen Marjo en Gertie. Ze hebben een mooie wandeling uitgezet met als hoofdrolspeler de daslook, die in deze periode in bloei staat. Voor velen is de lente pas echt begonnen na een wandeling door het Elsloose hellingbos.



Daslook

Meer dan 20 deelnemers verzamelen zich bij de kasteeltoren. Natuurlijk de nodige IVN'ers, maar ook erg veel gasten en dat is fijn, want het zou niet goed zijn als er alleen maar eigen leden zouden opdraven; we zijn er toch voor de educatie. Marjo heet iedereen welkom, en grijpt de kans om ook mooie reclame te maken voor de "Hoogstamwandeling" een week later, en de kinderactiviteit bij de opening van de botanische tuin op 1 mei. We gaan op stap. Regelmatig stoppen we voor een uitleg ter plekke. Ademloos luistert iedereen naar Marjo als ze vertelt over daslook; waarom die vooral ook hier veel voorkomt (vochtige, schaduwrijke en kalkhoudende grond). De karakteristieke knoflook-achtige geur; ook dat je het blad kunt verwerken in salades en soep, brood en pesto. Zie voor de recepten elders in dit blad.

Daar zit dan ook het addertje onder het gras. Plukken in het wild is echter niet zonder gevaar. Het blad lijkt veel op het blad van het giftige lelietje van dalen en het zeer giftige herfsttijloos! Jaarlijks vallen er slachtoffers door verwisseling.

Andere bijzondere planten die je in het voorjaar in het Elsloër en Bunderbos tegen kunt komen zijn de witte en gele bosanemoon, de aronskelk, slanke sleutelbloem, muskuskruid, het goudveil, gevlekte dovenetel, bosbingelkruid, reuzenpaardestaart, keverorchis, eenbes en nog veel meer. Er gaat een wereld voor je open, een mooi staaltje van natuureducatie.



Eenbes

De wandeling wordt afgesloten met een verrassing: de tafel is feestelijk gedekt in de tuin. Iedereen schuift aan en geniet van koffie, thee maar ook brood en pesto met daarin daslook. En er werd nog lang nage tafeld ... een erg geslaagde wandeling. Compliment voor de excursiewerkgroep.



Foto: Hub de Rooy

De deelnemers kregen na afloop ook nog een leerzame folder met de wandelroute toegestuurd. Zo kan je de route later nog eens nalopen. Ook van de Kerstwandeling en de Hoogstamroute is een dergelijke folder gemaakt, een prima initiatief. Ze staan op de website. Ga maar eens kijken.

Extra leuk is dat we een paar dagen later een mail kregen van de IVN-afdeling van Hilversum. Die wilde hier ook de bloeiende daslook bewonderen. We hebben ze de wandelroute toegestuurd. In het navolgende weekend zijn ze op bezoek geweest in het bos. Ze lieten daarna weten genoten te hebben, zelfs nog de zeldzame alpenbes gevonden. Die moeten we zelf ook maar eens gaan opsporen.

Een dankbare wandelaar, Henk Jacobs.

Foto's: Pierre Reubsaet

Kidsmiddag 1 mei 2022

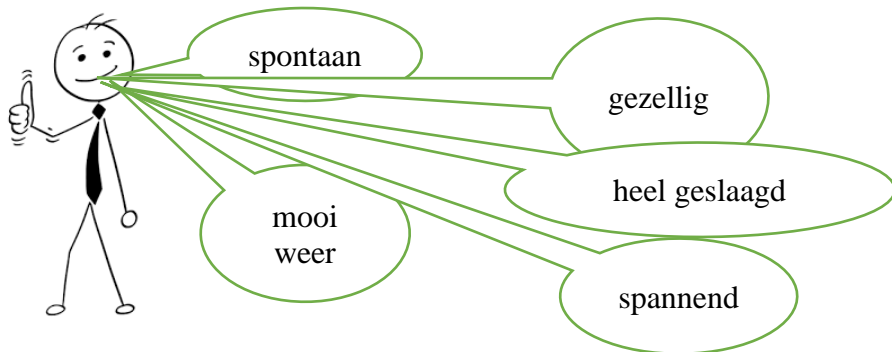
Annelies Pepels en Jo Verleng

Gelijk met de seizoensopening van de botanische tuin werd weer de kidsmiddag georganiseerd. De weergoden waren ons goed gezind. De leden van de excursiewerkgroep hadden er veel werk in gestoken en waren dan ook benieuwd of er ook genoeg geïnteresseerde kinderen zich meldden. Gelijk om 14.00 uur kwamen de eerste enthousiastelingen (met ouders) al de trappen op en de IVN-ers moesten volop aan de bak. De kinderen konden 2 verschillende insectenhôtels maken en een vogelhuisje in elkaar timmeren. Er was ook nog de mogelijkheid om dit alles te versieren met houtschijfjes en viltstiften. De botanische tuin werd ook redelijk bezocht. Het was een leuke middag maar het mag wat drukker worden.



v.l.n.r. Mies, Maartje, Siem

Bezige handjes voor bezige beestjes



Enkele reacties van deelnemers



En dan is dit het resultaat!!

En dit is de volgende activiteit.



Zeg het voort!!



VOOR GROENE KIDS VAN 4 t/m 12 JAAR

WAT?
Maak je eigen bloemenpers of een bloemenschilderij!

WANNEER?
zondag 26 JUNI 2022 /14.00 tot 17.00 uur

WAAR?
Botanische tuin, kasteel Elsloo

Info bij:
Hub de Rooy – 06 16736072
www.ivn.nl/afdeling/elsloo

 Beleef de natuur

Fins Lapland

Pierre Reubsæet

In 5 jaar 3 maal naar Lapland en dan in totaal 12 avonden het noorderlicht in volle glorie kunnen aanschouwen. Wat wil een mens nog meer.

Door corona werd alles overhoop gegooid en waren we



allemaal aan huis gebonden wat betreft het reizen. Heel veel mensen zijn toen in hun eigen omgeving gaan wandelen en fietsen waardoor ze ontdekten dat er ook in hun eigen dorp heel veel mooie gebieden en plekken zijn waar ze al jaren langs reden met de auto.

Na wat uitstel hierdoor zijn we in februari weer richting Finland kunnen gaan en we landden op het noordelijkste vliegveld Ivalo.

Er stonden natuurlijk weer tal van activiteiten op het programma die we hebben afgewerkt bij temperaturen van -5 tot -31 graden C en een sneeuwhoogte van 50 à 60 cm.

De eerste dagen was er nogal wat bewolking waardoor er dus 's avonds geen noorderlicht te zien zou zijn. Daarvoor moet het nu eenmaal helder zijn. We konden onze energie echter goed kwijt in de dagactiviteiten. Na dag 1 rustig begonnen te zijn met een bezoek aan het goudzoekersdorp Tankivaara begon de volgende dag met een tocht naar de Ruuhitunturi heuvel.



Links Jeannette, rechts Pierre

We konden met de sneeuwscooter tot zo'n 250 meter onder de top komen. Voor degene die interesse had om op de top te komen wachtte een voettocht door 60 cm sneeuw. We hebben de top met 5 mensen behaald na een flinke krachtinspanning. Mijn idee was dat ik thuis kon wel kon uitrusten en revalideren. Want er volgden nog meer activiteiten in de komende dagen die inspanning zouden gaan kosten.

We zijn nog in Salla en Luosto geweest en hebben daar een sledetocht met de rendieren gemaakt, met de sledehonden een prachtige tocht door de bossen en met de sneeuwscooter tochten gemaakt waarbij we op grote hoogte in echte sprookjeslandschappen uitkwamen.





Maar de laatste dagen was het bingo wat betreft het noorderlicht en de laatste 2 avonden/nachten was er een kermis boven onze hoofden. Van links naar rechts en heen

en weer kwam het met prachtige gordijnen. Je wist soms niet waar je moest kijken en daarom heb ik ook minder foto's gemaakt dan de vorige keren en heb meer naar de lucht gekeken om naar niks te missen. Na weer een fantastische tocht door de Finse wildernis kwamen we moe maar voldaan terug in ons mooie Catsop.



En hier gaan we dus voor!!



In memoriam Harie Bocken

Op 22 maart jl. overleed, op 83-jarige leeftijd onze sympathieke tuinwerkgroep lid Harie Bocken. Zijn kennis over planten en inzet voor de botanische tuin gedurende vele decennia was van grote waarde. Harie was een echte autodidact die

door zelfstudie en door het lezen van heel veel (planten-)boeken veel kennis had verkregen. Hij wist deze kennis niet alleen toe te passen maar ook aan anderen door te geven. Dit laatstgenoemde deed hij niet alleen mondeling, maar ook met het geven van notities op een A5je. Oorspronkelijk kwam hij uit de bouw en was een zeer bekwaam metselaar voordat hij door de gemeente Stein als tuinman in de botanische tuin werd aangesteld. Zijn vakmanschap op het gebied van metselwerk is ook goed zichtbaar aan de kas (serre) in de botanische tuin, aangepast aan de omgeving met veldbrand en (mergel) speklagen.

Harie was sinds 2003 lid van IVN-Elsloo. In de tuinwerkgroep hield hij zich met diverse taken bezig. Een belangrijke taak was het verzamelen en drogen van

zaden om deze op een later tijdstip te zaaien voor het kweken van nieuwe planten. Ook het bestellen van zaden bij andere botanische tuinen in Europa was lange tijd een zaak waar hij zich mee bezig hield. Daarbij kwam zijn kennis van de Latijnse namen van planten zeer goed van pas om de juiste zaden van botanische planten te bestellen. Hij was een kei in het vertellen van wetenswaardigheden, niet alleen op het gebied van planten en geneeskrachtige kruiden maar hij wist ook veel te vertellen wat er in de oudheid in andere werelddelen met kruiden en planten werd gedaan of waarvoor deze werden toegepast. Zijn interesse voor vetplanten deed hem besluiten ook lid te worden van een succulenten-vereniging. De jaarlijkse traditie van de “Kroetwusj” was voor Harie heel belangrijk. Hij herinnerde iedereen aan de Elsloose samenstelling van het veldboeket en bracht steevast een hoeveelheid notenblad mee als het samenbinden begon in de botanische tuin, traditie getrouw daags voor Maria Hemelvaart. Trouwens, de naam van ons afdelingsblad werd door hem bedacht. Hij won toentertijd de prijsvraag die daarvoor werd uitgeschreven.

Ten slotte; een aimabel natuur- en plantenliefhebber en zeer gewaardeerd lid en niet alleen binnen de tuinwerkgroep is van ons heengegaan. Wij wensen zijn nabestaanden veel sterkte in deze voor hun moeilijke tijd, zeker nu zij kort na het overlijden van Harie ook van hun moeder en oma afscheid moesten nemen.

We zullen zijn gedrevenheid en geestdrift voor kruiden en planten in de tuin blijven herinneren en gaan missen.

De Tuinwerkgroep

Daslook sodabrood *(Marjo Dullens)*



Ingrediënten:

- 275 gr patentbloem
- 200 gr volkorenbloem
- 1 ei
- 350 ml karnemelk
- 1 tl bakpoeder (baking soda)
- 1 el honing
- 1 tl zout
- handvol vers daslookblad, fijngesneden

Verwarm de oven voor op 185 graden.

Meng de beide soorten bloem met het bakpoeder en het zout in een ruime kom. Voeg de daslook toe en meng door het meelmengsel.

Klop in een andere kom het ei en de honing door de karnemelk.

Maak een kuiltje in het meelmengsel en voeg het melkmengsel hier aan toe.

Kneed kort tot een samenhangend deeg, vorm een rond brood en plaats het direct op een bakplaat die je bedekt hebt met bakpapier. Als het deeg te plakkerig blijft, voeg dan een beetje extra bloem toe. Let op: te lang kneden maakt het deeg alleen maar plakkeriger, dus hou het kort!

Snij het brood met een scherp mes in (kruisvorming). Bak het brood 35 à 40 minuten op 185 graden.

Daslook pesto 1 (Gertie van Hees-Cordewener)



Ingrediënten:

- 100 gram gewassen en gedroogde daslookbladeren
- 50 gram zonnebloempitten of pijnboompitten
- 75 gram geraspte Parmezaanse kaas
- ± 50 ml olijfolie
- sap van een halve citroen
- zout en peper naar smaak

Rooster de pitten 5 min. in een droge koekenpan op een hoog vuur. Doe de pitten met de daslookbladeren, de kaas en citroensap in de keukenmachine en hak het fijn. Voeg nu de olie erbij tot je de gewenste dikte hebt bereikt en voeg evt. peper en zout naar smaak toe.

Daslook pesto 2

Ingrediënten:

- 100 gram gewassen en gedroogde daslookbladeren
- 50 gram walnoten
- 75 gram geraspte oude kaas
- ± 50 ml walnoot olie
- sap van een halve citroen

Rooster de noten ongeveer 5 min. in een droge koekenpan op een hoog vuur. Doe de noten met de daslookbladeren en kaas in een keukenmachine en hak fijn. Voeg nu het citroensap toe en dan de olie beetje bij beetje totdat je de gewenste dikte hebt bereikt. Hier doe

ik geen peper en zout in. Hierdoor blijft hij zachter van smaak.

Als je de daslooksmak te sterk vindt kun je ook 80 gram daslookbladeren aanvullen met 20 gram platte peterselie. Ook hier kan je mee variëren.

Inventarisatie door dassenwerkgroep

Pierre Reubsaet



Foto: M. Roberts

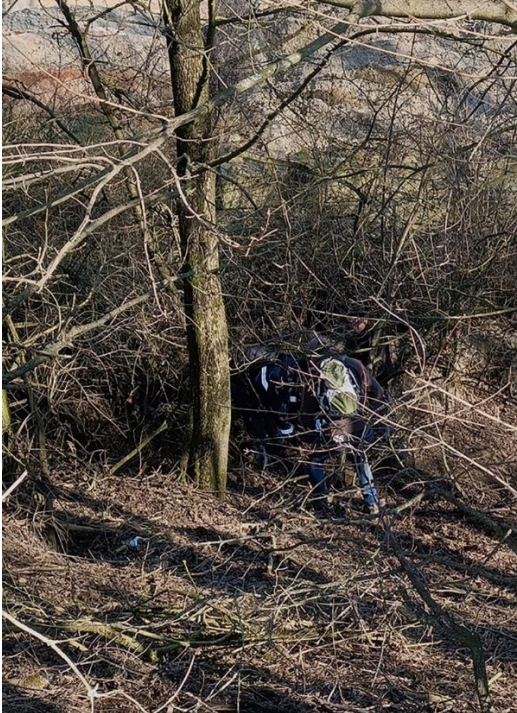
Op 5 maart j.l. was het weer tijd om een voorjaarsinspectie te houden van een dassengebied. Deze keer was het gebied achter de steenfabriek in Beek aan de beurt.

De omgeving daar is de laatste jaren nogal aan veranderingen onderhevig geweest, maar het stuk bos en talud waar de dassen zitten is met rust gelaten.

Wat opviel was het vele zwerfafval dat daar gedumpt wordt, maar waar is dat niet?

Ben, Jo, Theo en Remi gingen al schuifelend het talud naar beneden om de hoofdburcht met z'n pijpen te

controleren. Ik bleef boven en keek waar er wissels waren op het land en de weiden. De ooh's en de aaah's, kiek noe hie, en nog wat andere kreten klonken geregeld van onderuit.



Wat ruist er in het struikgewas?

Soms kon je de mannen onderin bijna niet ontdekken, zo gingen ze op in het struikgewas.

Het resultaat van de klim-, schuifel- en kruippartij: er zijn 28 pijpen geteld waarvan een vijftal luchtpijpen. Enkele vluchtpijpen waren niet belopen.

De burchten zijn duidelijk bewoond.

Gezien de hoeveelheid nestmateriaal en flink veel verse uitwerp, mogen we ook aannemen dat er jongen zijn.

Wat eerst een bijburcht was, is dusdanig uitgebouwd dat we deze ook als een hoofdburcht gaan noteren en er dus 2 hoofdburchten in het bestand staan. Hier lag n.l. ook een massa verse uitworp en nestmateriaal. Wij hadden dit gebied al lang niet meer bezocht maar het is duidelijk dat de das zich hier in ieder geval goed thuis voelt.



Jaarprogramma Vogelwerkgroep de Wouw 2022

Zaterdag 1 oktober 2022

Landelijke Birdwatch-telling in het buitengebied van Meers

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers

Zondag 16 oktober 2022

Wandeling o.l.v. de Vogelwerkgroep in de Maasband

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers

Zondag 13 november 2022

Wandeling o.l.v. de Vogelwerkgroep bij de grindgaten van Meers

Vertrek om 9.00 uur bij de Fanfarezaal in Meers (bij de Witte Börstel)

Donderdag 15 december 2022

Punt-Transect-Tellingproject (PTT)

Vertrek om 9.00 uur bij de kasteeltoren en de Botanische tuin in Elsloo



Pietersheim foto: Nel de Geus

Jaarprogramma Excursiewerkgroep 2022

Zondag 19 juni

Kruidenwandeling

Vertrek: 10.00u. Parkeerplaats

Medammerwei

Gids: Marjo Dullens Tel: 06-28752648

Zondag 26 juni

Kidsactiviteit

Thema: Bloemenkunst

Botanische tuin Elsloo 14 – 17.00 uur

Juni / juli

Glimwormenwandeling

Exacte datum afhankelijk van de weersomstandigheden. 28 juni en bij slecht weer

5 juli. Start 22.00u parkeerplaats Haslou,

Mgr. Kerckhofsstraat Elsloo

Gids: Gertie van Hees-Cordewener

Tel: 06-28422972

Zondag 28 augustus

Herfstwandeling

Meer inf op de website t.z.t.

Zondag 4 september

Kidsactiviteit

Thema: help de vogels de winter door

Botanische tuin Elsloo 14 – 17 uur

Zondag 25 september

Vroege ochtendwandeling

Meer info op de website en
nieuwsbrief t.z.t.

Zondag 30 oktober

Stiltewandeling

Meer info op de website en nieuwsbrief t.z.t.

Zaterdag 5 november

Natuurwerkdag

Meer info op de website en nieuwsbrief t.z.t.

Maandag 26 december

Winterwandeling

Meer info op de website en nieuwsbrief t.z.t.

Let op!

situatie
gewijzigd

**Voor alle wandelingen van de excursiewerkgroep
geldt: opgave via de website,
ivn/afdeling/ivn-elsloo
Maximaal aantal deelnemers 20 !!!**



Foto: Eric Wal



Bijtes op knautia

Foto: Eric Wal



Dordrecht

Foto: Thea v.d. Gugten

Voor het geval dat...

Provinciaal milieuklachtennummer
(dag en nacht bereikbaar) 043-3617070

Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer
Zuid-Limburg
Bel bij overlast vliegtuiglawaai
M.A.A. en AWAC's 043-3652020
Bereikbaar ma t/m vrij 9.00-14.00 uur.
Buiten deze tijden inspreken op
antwoordapparaat (zelfde telefoonnummer)

Dierenambulances

Dierenambulance Zuidwest Limburg 0900-4433224
Dierenambulance Geleen e.o. 0900-7009000
Dierenambulance centraal Limburg 0900-7009000
Dassenwerkgroep Zuid-Limburg 045-5443738

Bij de Belgische burens komt het Natuurhulpcentrum in actie
als er dieren in nood zijn.

Dit centrum is gelegen aan de Industrierweg zuid nr. 2051 te
3660 Opglabbeek.

Tel. + 32 (0) 89 / 85 49 06

e-mail: info@natuurhulpcentrum.be

website: www.natuurhulpcentrum.be

De Groene Brigade: tel. 043 – 3 61 70 70

Voor Limburg zuid (Heuvelland) zijn de heren Huub Vink,
Gerrit Lenting en Miel Lemaire.

Meldingen kunnen óók worden doorgegeven via e-mail:

groenebrigade@prvlimburg.nl

IVN gebouw 046 – 4234826

